

"دستورالعمل عکاسی و فیلم برداری از اموال و اماکن تاریخی - فرهنگی تحت پوشش سازمان میراث فرهنگی"

مقدمه

به منظور هماهنگی و همسویی بین مدیریت موزه ها، کاخ موزه ها، اماکن تاریخی و واحد های ستادی ذیربط در سطح کشور و در راستای پیشگیری از صدمات و تخریب اموال و اماکن مذکور همچنین ایجاد تسهیلات برای خبرنگاران، عکاسان، فیلمبرداران، پژوهشگران و گردشگران دستورالعمل زیر تهیه و ابلاغ می گردد.

ماده ۱- تعاریف

عکاسی و فیلم برداری غیر حرفه ای: به آن نوع عکاسی اطلاق می شود که به منظور ثبت خاطرات یا رفع نیازهای بازدیدکنندگان صورت می پذیرد.

عکاسی و فیلم برداری حرفه ای: منظور آن نوع عکاسی است که با استفاده از تجهیزات حرفه ای عکس برداری صورت می پذیرد.

تجهیزات جانبی: شامل تجهیزات نورپردازی و حرکتی حرفه ای می باشد که در تهیه فیلم، سریال، کلیپ و تیزر و ... مورد استفاده قرار می گیرد. مانند: سه پایه، انواع لنز، ریل و پروژکتور و ...

اشیاء و آثار حساس: آثار و اشیائی که از مواد آلی ساخته شده اند مانند کلیه بافته ها و منسوجات، نسخ خطی، چوب، چرم، عاج و ... و یا از مواد ترکیبی تشکیل شده اند مانند نقاشی روی بوم، نقاشی های دیواری و ...

اشیاء و آثار آسیب پذیر: به آثار و اشیائی گفته می شود که به لحاظ وضعیت ظاهری یا درونی دارای ایستایی و ثبات نمی باشند و در اثر عوامل گوناگون محیطی مثل: نور، دما، رطوبت و نیز نقل و انتقال و جابجایی به شدت واکنش نشان می دهند و در ترکیب و شکل ظاهری آن تغییراتی ایجاد می گردد. (عناصر و تزئینات وابسته به معماری بسته به نوع ماهیت و شرایط حفاظتی مشمول این بند می باشد).

اشیاء و آثار خاص: منظور آن دسته از نفایس و یا اشیای منحصر به فرد و بی نظیری است که از لحاظ حفاظتی، مرمتی و امنیتی دارای شرایط ویژه می باشد.

عکاسی و فیلمبرداری غیر حرفه ای از فضاها و محوطه های خارجی موزه ها و بناهای تاریخی

ماده ۲- عکاسی و فیلمبرداری غیر حرفه ای از فضاها و محوطه های خارجی موزه ها و بناهایی که تابلوی "عکاسی و فیلم برداری ممنوع" بر آنها الصاق نشده، امکان پذیر است.

تبصره: مدیریت اماکن تحت پوشش سازمان به منظور رعایت اصول حفاظتی و امنیتی آثار، موظف به نصب تابلوی "عکاسی و فیلم برداری ممنوع" به دو زبان فارسی و انگلیسی (یا استفاده از تابلوهای نشانه تصویری) در کنار اماکن و اشیائی که شرایط خاص حفاظتی و امنیتی بر آنها حاکم است، می باشند.

عکاسی و فیلمبرداری غیر حرفه ای در فضای داخلی موزه ها و بناهای تاریخی

ماده ۳- عکاسی بدون فلاش و فیلمبرداری غیر حرفه ای بدون تجهیزات جانبی در موزه ها، کاخ موزه ها، اماکن تاریخی، تزئینات وابسته به بنا و از کلیه آثار و اشیائی که در معرض نمایش قرار دارند و عنوان "عکاسی و فیلم برداری ممنوع" بر آنها الصاق نشده است، امکان پذیر می باشد. تبصره: مدیریت اماکن تحت پوشش سازمان به منظور رعایت اصول حفاظتی و امنیتی آثار، موظف به نصب تابلوی "عکاسی و فیلم برداری ممنوع" به دو زبان فارسی و انگلیسی (یا استفاده از تابلوهای نشانه تصویری) در کنار اماکن دارای شرایط خاص و آثار و اشیاء خاص، حساس و آسیب پذیر می باشند.

عکاسی و فیلم برداری بصورت حرفه ای از خارج و داخل بناها و موزه ها

الف) عکاسی و فیلم برداری خبری

ماده ۴- عکاسی و فیلم برداری و تهیه خبر توسط خبرنگاران داخلی و خارجی به مدت حداکثر ۵۰ دقیقه در قالب دو ساعت حضور درمکان مورد نظر، با داشتن معرفی نامه از نهادهای معتبر و مرتبط با ارائه کارت شناسایی و اخذ مجوز از مرکز روابط عمومی سازمان با رعایت مفاد مذکور در این دستورالعمل بلامانع است.

تبصره: حضور خبرنگاران در برخی مراسم ها، همایش هاو ... با محوریت سازمان میراث فرهنگی طبق هماهنگی و اخذ مجوز از مرکز روابط عمومی در تهران و ادارات روابط عمومی در استان ها بلا مانع می باشد.

ب) عکاسی و فیلم برداری حرفه ای و مستند

ماده ۵- عکاسی و فیلم برداری با تجهیزات نورپردازی به صورت حرفه ای در اماکن تاریخی و از کلیه اشیاء در معرض نمایش، بجز آثار و اشیاء حساس، آسیب پذیر و بناهایی که دارای نقاشی می باشند پس از تائید اداره کل موزه ها و با اخذ مجوز از مرکز روابط عمومی سازمان و ارائه تعهد نامه محضری امکان پذیر می باشد.

ماده ۶- عکاسی و فیلم برداری از بناها و اشیاء موزه ها جهت تهیه فیلم مستند به منظور معرفی موارث فرهنگی، تاریخی و هنری با شرایط زیر امکان پذیر است.

الف) ارائه معرفی نامه از دستگاه های دولتی، دانشگاه ها، مراکز علمی، فرهنگی، دولتی یا وابسته به دولت، موسسات معتبر خصوصی و تشکل های مردم نهاد مرتبط به مرکز روابط عمومی سازمان.

ب) اخذ تائیدیه از اداره کل موزه ها و اداره کل حفظ و احیاء بافتها، بناها و محوطه های تاریخی جهت امکان سنجی بنا یا موزه مورد نظر توسط مرکز روابط عمومی سازمان.

ج) صدور مجوز از سوی مرکز روابط عمومی سازمان دارای حدود و شرایط تعیین شده پس از بررسی محتوای طرح و توان فنی مجری.

د) تنظیم تعهد نامه محضری با در نظر گرفتن موارد زیر:

- تعهد ارائه دو نسخه از اثر تهیه شده به مرکز روابط عمومی سازمان جهت آرشیو و ارائه به مدیریت مربوطه.

- تعهد به ارائه محصول درخواست شده از سوی مرکز روابط عمومی سازمان حسب شرایط تعیین شده.
- تعهد به جبران خسارات معنوی و مادی وارد شده، در صورت تخلف از ضوابط ایمنی و حفاظتی، به تشخیص مدیریت های ذیربط و تایید سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و یا مرجع معرفی شده از سوی سازمان.
ه) ارسال یک نسخه از مجوز صادره و معرفی نامه از مرکز روابط عمومی به مدیریت مربوطه.

ماده ۷- عکاسی و فیلم برداری حرفه ای و مستند از اماکن در حال مرمت و محوطه های در حال کاوش با صدور مجوز از سوی مرکز روابط عمومی پس از اخذ تاییدیه اداره کل موزه ها و اداره کل حفظ و احیاء بافتها، بناها و محوطه های تاریخی با هماهنگی مدیریت مکان در حال مرمت یا کاوش امکان پذیر است.

تبصره: اداره کل موزه ها و اداره کل حفظ و احیاء بافتها، بناها و محوطه های تاریخی با هماهنگی مدیریت کارگاه مکان در حال مرمت یا کاوش و رعایت مصالح سازمان نسبت به صدور مجوز عکاسی و فیلم برداری اقدام خواهد نمود.

ج) عکاسی و فیلم برداری پژوهشی

ماده ۸- عکسبرداری و فیلمبرداری با دوربین حرفه ای و تجهیزات جانبی (نورپردازی و حرکتی) به منظور انجام کار تحقیقاتی و پژوهشی از اماکن تاریخی و از کلیه اشیاء در معرض نمایش، با ارائه معرفی نامه از دستگاه های دولتی و نهادهای معتبر با تایید و اخذ مجوز از اداره کل موزه ها و دفتر حفظ و احیاء بافتها، بناها و محوطه های تاریخی و رعایت مفاد مندرج در این دستورالعمل امکان پذیر می باشد.

تبصره ۱: چنانچه تصویری از موضوع مورد نظر، در آرشیو عکس موزه موجود باشد، با اخذ مجوز از مدیریت مربوطه و ذکر منبع، پژوهشگر می تواند از آن استفاده نماید و چنانچه تصویر مورد نظر در آرشیو موزه موجود نباشد، مدیریت موزه می تواند در صورت امکان و پس از طی مراحل مندرج در ماده ۷، با در نظر گرفتن تبصره ۲ ذیل همین ماده شرایط لازم برای تهیه عکس مورد نظر را فراهم نماید.

تبصره ۲- تعداد اشیائی که برای انجام هر موضوع پژوهش در محل موزه به منظور عکاسی و فیلمبرداری می تواند در اختیار دانشجویان و پژوهشگران قرار بگیرد با توجه به شرایط اشیاء و مقطع تحصیلی، به شرح ذیل می باشد.

الف) برای دانشجویان مقطع کاردانی و کارشناسی حداکثر ۱۵ شیء.

ب) برای دانشجویان کارشناسی ارشد حداکثر ۲۵ شیء.

ج) برای دانشجویان دوره دکتری حداکثر ۳۵ شیء

د) برای سایر پژوهشگران، با در نظر گرفتن اهداف پژوهشی و انتشاراتی و با توجه به نظر مدیران ذیربط و تنظیم تفاهم نامه فی مابین مدیریت مربوطه و پژوهشگر با نظارت اداره کل موزه ها و اداره کل حفظ و احیاء بافتها، بناها و محوطه های تاریخی تعیین می گردد.

ه) چنانچه ماهیت کار پژوهشی نسخه برداری از اثر باشد، توان علمی و تخصصی پژوهشگر باید مورد تایید اداره کل موزه ها قرار گیرد.

و) اشیاء مطالعاتی از این قاعده مستثنی می باشند و بنا به صلاح دید مدیریت مربوطه تعداد آن تعیین می شود.

ماده ۹- عکاسی و فیلم برداری از اشیاء و تزئینات وابسته به معماری خاص، حساس، آسیب پذیر و در معرض تخریب و نیز اشیاء داخل مخزن، با تایید مدیریت مربوطه و داشتن مجوز از معاونت میراث فرهنگی و نظارت کارشناس حفاظت و مرمت امکان پذیر خواهد بود.

تبصره: در زمان عکاسی یا فیلمبرداری از اشیاء مذکور، تکمیل "فرم مراجعه کنندگان (محققین، پژوهشگران و ...)" به موزه و اتاق پژوهش در مخزن (فرم شماره ۳) و فرم های داخلی موزه و استفاده از اتاق پژوهش در موزه ها با حضور امین اموال و نماینده یگان حفاظت الزامی است.

ماده ۱۰- عکاسی و فیلم برداری پژوهشی از اماکن در حال مرمت و محوطه های در حال کاوش با صدور مجوز از سوی اداره کل موزه ها و اداره کل حفظ و احیاء بافتها، بناها و محوطه های تاریخی امکان پذیر است.

تبصره: اداره کل موزه ها و اداره کل حفظ و احیاء بافتها، بناها و محوطه های تاریخی با هماهنگی مدیریت کارگاه مکان در حال مرمت یا کاوش و رعایت مصالح سازمان نسبت به صدور مجوز عکاسی و فیلم برداری اقدام خواهد نمود.

د) عکاسی و فیلم برداری تبلیغاتی، برنامه های مناسبی و فیلم و سریال های تلویزیونی

ماده ۱۱- عکاسی و فیلم برداری از اماکن تحت پوشش سازمان به منظور بهره برداری مراکز و ادارات تابعه و تهیه بسته های نمایشگاهی و چاپ پوستر، بروشور، کاتالوگ و ... با صدور مجوز از سوی مرکز روابط عمومی سازمان پس از اخذ نظر مدیریت ذیربط و رعایت مفاد امنیتی و حفاظتی انجام خواهد شد.

ماده ۱۲- عکاسی و فیلم برداری در محوطه های داخلی موزه ها و کاخ موزه ها به منظور تهیه و ایجاد برنامه های مناسبی و میزگردهای علمی و ... ممنوع می باشد.

ماده ۱۳- عکاسی و فیلم برداری در محوطه های خارجی اماکن و ابنیه تاریخی به منظور تهیه برنامه های مناسبی و میزگردهای علمی با اطلاع مدیریت ذیربط اخذ مجوز از مرکز روابط عمومی پس از تأیید محتوای طرح، ضمن رعایت مفاد این دستورالعمل امکان پذیر می باشد.

ماده ۱۴- عکاسی و فیلمبرداری به منظور ساخت نماهنگ (کلیپ) و پیام های تبلیغاتی (تیزر) در حوزه وظایف و اولویتهای سازمانی از اماکن و اشیای موزه ای تحت پوشش سازمان، با اطلاع مدیریت ذیربط و اخذ مجوز از مرکز روابط عمومی سازمان پس از تأیید محتوای طرح و توان مجری امکان پذیر است.

ماده ۱۵- عکاسی و فیلمبرداری به منظور ساخت نماهنگ (کلیپ) و پیام های تبلیغاتی (تیزر) در حوزه خارج از وظایف سازمانی بواسطه حفظ شأن تاریخی و هویت ملی در کلیه اماکن، ابنیه و موزه ها و کاخ موزه های میراث فرهنگی ممنوع می باشد (مثال: تولید تیزر جوایز بانک در مکان تاریخی).

ماده ۱۶- عکاسی و فیلم برداری به منظور ساخت فیلم های داستانی و سریال های تلویزیونی در کلیه اماکن، ابنیه، موزه ها و کاخ موزه ها ممنوع می باشد.

قوانین لازم الاجرا برای کلیه گروهها

ماده ۱۷- نور پردازی بر روی اشیاء باید از فاصله ایمن (حداقل یک متر) با نور غیر متمرکز بر روی شی و رعایت کلیه موارد حفاظتی باشد.

ماده ۱۸- خوردن و آشامیدن و استعمال دخانیات در مجاورت اشیاء در محل عکاسی یا فیلمبرداری ممنوع می باشد.

ماده ۱۹- حضور افراد متفرقه در محل عکاسی یا فیلمبرداری ممنوع می باشد.

ماده ۲۰- حضور پژوهشگر و افراد متفرقه در فضای اصلی مخزن ممنوع بوده و باید از اتاق های پژوهش تعبیه شده بدین منظور استفاده نمایند.

ماده ۲۱- هرگونه تماس مستقیم فیلم بردار و عکاس با اموال تاریخی، فرهنگی ممنوع می باشد و در هنگام عکاسی و فیلم برداری حتی المقدور از جابجایی اشیاء خودداری نموده، در صورت ضرورت جابجایی اشیاء در درون مجموعه، جا بجایی با تایید مدیریت ذیربط و با حضور امین اموال مربوطه، کارشناس حفاظت و مرمت و نماینده یگان حفاظت، ضمن رعایت کامل مفاد این دستورالعمل و ضوابط مصوب حفاظتی قید شده در دستورالعمل حفاظتی و مرمتی اموال فرهنگی، تاریخی و هنری ممکن خواهد بود.

ماده ۲۲- تردد وسایل سنگین و ارتعاش آور، و استفاده از ابزارهای تخریبی جهت فیلمبرداری در محوطه و حریم اماکن موضوع این دستورالعمل ممنوع است .

تبصره: استفاده از وسایل خاص مانند: (سینه موبیل و ...) با تایید مرکز روابط عمومی و درج در مجوز صادره بلا مانع می باشد.

ماده ۲۳- هرگونه دخل و تصرف، تغییر، تخریب، ساخت و سازهای حجمی به عنوان دکور در اماکن مرتبط و نیز نصب والصاق هرگونه تجهیزات جانبی (اعم از نور پردازی، حرکتی و ...) در کلیه فضاهای داخل و خارج موزه ها، بناها و بافت های فرهنگی تاریخی (نظیر ساختمان، عناصر وابسته به معماری، آب نماها، درختان و پوشش های گیاهی) و محوطه های در حال کاوش یا مرمت ممنوع می باشد.

ماده ۲۴- مجموعه های موضوع این دستورالعمل در ساعات موظف اداری مجاز به ارائه خدمات به گروه های فیلمبرداری می باشند و عکاس یا فیلم بردار مراجعه کننده، با نظر مستقیم مدیریت مجموعه متعهد به محاسبه و پرداخت کلیه هزینه های خدماتی، مشاوره و کارشناسی در خارج از ساعات موظف اداری و نوبت کاری به پرسنل مربوطه می باشد (طبق تعرفه اعلامی از سوی معاونت ستادی).

ماده ۲۵- رعایت کلیه قوانین و مقررات اداری و جاری مجموعه و سازمان میراث فرهنگی در تمام مدت فیلم برداری و عکس برداری الزامی می باشد.

ماده ۲۶- هرگونه عکاسی و فیلم برداری حرفه ای از داخل و خارج موزه ها، کاخ موزه ها و ابنیه تاریخی، فرهنگی بدون کسب مجوز از مراجع ذیربط پیگرد قانونی دارد.

ماده ۲۷- مسئول اجرای مفاد این دستورالعمل، مدیریت ذیربط می باشد و نمایندگان تام الاختیار اداره کل موزه ها و اداره کل حفظ و احیاء بافتها، بناها و محوطه های تاریخی مرکز روابط عمومی بر کیفیت اجرای آن نظارت خواهند نمود. هرگونه تخلف از مفاد این دستورالعمل از سوی متقاضی، قابل پیگیری در مراجع قانونی سازمان و موجب توقف کار و جبران خسارات احتمالی وارده به سازمان میراث فرهنگی خواهد بود.

ماده ۲۸- این دستورالعمل در ۲۸ ماده ۶ تبصره و ۱۱ بند تهیه و تدوین گردیده و از زمان ابلاغ به مجموعه های ذیربط، لازم الاجرا می باشد.